

Konferencia EFPC –Nikózia

7.- 8. máj 2009

EFPC – Európske fórum primárnej starostlivosti vzniklo začiatkom roku 2005. Základným cieľom tohto fóra je zlepšiť zdravie európskych občanov podporou silnej primárnej starostlivosti. Fórum spája tri zainteresované skupiny a to z oblasti praktickej zdravotnej starostlivosti (zdravotnícki pracovníci, farmaceuti, sociálny pracovníci, patientske organizácie a združenia), z oblasti tvorby zdravotnej politiky (politici) a z oblasti vedy a výskumu o zdravotnej starostlivosti (z univerzít, iné vedecké skupiny, odborné spoločnosti).

V dôsledku starnutia obyvateľstva v Európe, rastie znepokojenie z nárastu nákladov na kvalitnú zdravotnú starostlivosť a na zabezpečenie prístupu k zdravotnej starostlivosti vo všetkých európskych krajinách. Pritom iniciatívy v oblasti zdravotnej politiky a zdravotnej starostlivosti v jednotlivých krajinách často nie sú zamerané na podporu a rozvoj primárnej zdravotnej starostlivosti.

V máji sa konalo tretie stretnutie EFPC aj za účasti zástupcov SSVPL SLS. Motto konferencie bolo: „Primary care: Interdisciplinary and Community Oriented.“ (Primárna starostlivosť: orientovaná na interdisciplinárnu spoluprácu a komunitu). Zdravotná starostlivosť v Európe čelí nedostatočnej koordinácii v starostlivosti o chronicky chorých. Okrem toho existujú dôkazy o nedostatočnej liečbe chronických ochorení, nedostatkoch v self-managmente, v nedostatočnej preventívnej starostlivosti, v nedostatočnej kvalite poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Dochádza k zvyšovaniu nákladov na chronickú starostlivosť a neefektívne využívanie zdrojov. V záujme prekonania týchto problémov boli v európskych systémoch zdravotnej starostlivosti navrhnuté a zavedené niektoré prístupy na ich zlepšenie. Konferencia si postavila za cieľ šírenie osvedčených prístupov v oblasti multidisciplinárnej spolupráce v rámci celej Európy a cieľom bolo nájsť odpovede na otázky:

Ako môžu zdravotné strediská orientované na komunitu prispieť k zlepšeniu zdravotnej starostlivosti o obyvateľstvo?

Aké interdisciplinárne zloženie PHC tímov je najvhodnejšie pre primárnu prax?

Aká je súčasná situácia v práci PHC tímov(tímov primárnej starostlivosti) v praxi?

Aké sú výhody medziodborovej spolupráce? Existujú nevýhody tímového prístupu?

Aký je vývoj v zapojení nových povolání do zdravotnej starostlivosti a prenesenie zodpovednosti do primárnej starostlivosti? Aké sú optimálne zručnosti pre primárnu prax?

Ako môžeme zabezpečiť vzdelávacie nadácie pre potrebu ďalšieho vzdelávania?

Akú úlohu môže mať pacient v systéme spolupráce?

Ako môže mimovládna platforma pacientov prispieť k zvyšovaniu kvality ZS?

Strhujúca bola prednáška „duše“ EFPC prof. Jana De Maeseneera o budúcnosti lekára primárnej starostlivosti. Zdôraznil, že vzhľadom na meniaci sa svet a tým aj meniace sa

požiadavky na zdravotnú starostlivosť, je potrebné zmeniť aj pohľad na koncepciu poskytovania zdravotnej starostlivosti a orientovať ju na potreby ľudí. S tým súvisí aj naliehavosť zmeny výučby na školách, čo si vyžiada medzirezortnú spoluprácu ministerstiev – zdravotníctva, školstva a práce a sociálnych vecí. Je potrebné, aby svoj pohľad zmenili pacienti, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ale aj vlády, politici a ostatné zainteresované inštitúcie. Vnútro odborová a medziodborová spolupráca je potrebná a nevyhnutná.

Ms. Tapakoude z MZ Cypru, ktorá má na starosti problematiku poskytovania zdravotnej starostlivosti zdravotnými sestrami hovorila o koncepcii postgraduálnych vzdelávacích kurzov pre zdravotné sestry ako napr. komunitná sestra, zdravotná sestra pre divadlo, domáca sestra, sestra pre primárny kontakt, sestra pre zraniteľné skupiny obyvateľstva, sestra so zameraním na administratívu, sestra so zameraním na mentálne zdravie.

O reformách vo Francúzsku, kde bol schválený nový zákon o zdravotnej starostlivosti informovala prof. Marianne Samuelson z University of Caen. V zákone je po prvý krát v histórii Francúzska definovaná primárna zdravotná starostlivosť, je zadaná decentralizácia riadenia, avšak sú veľké rozdiely v organizovaní primárnej starostlivosti v mestách a na vidieku, existujú samostatné praxe primárnej starostlivosti a aj PHC centrá. Taktiež existuje problém so získavaním nových mladých lekárov pre odbor všeobecného lekárstva, problémom je ich motivácia pre túto náročnú prácu.

Uskutočnili sa workshopy s témou pripravovaných Position Papers – odporúčania pre vlády krajín EÚ: 1.primárna starostlivosť a chronickí pacienti s rakovinou; 2.primárna starostlivosť a starostlivosť o starých ľudí. Viedla sa diskusia a pracovalo sa na odporúčaníach pre manažment v daných oblastiach, ktoré by mali slúžiť ako vodítko pre vlády, organizácie a všetkých pracovníkov v zdravotníctve v jednotlivých krajinách. Tieto odporúčania budú po sformulovaní vydané pod hlavičkou EFPC, mali by byť preložené do jazykov jednotlivých štátov a mali by byť s nimi oboznámené všetky zainteresované strany. Tým by sa mala zabezpečiť lepšia kvalita poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktorá by mala byť orientovaná na potreby pacienta.

V záverečnej reči D.Aarendonk koordinátor EFPC z Holandského inštitútu primárnej starostlivosti NIVEL zdôraznil dôležitosť práce fóra, ktorou môžu predstavitelia primárnej starostlivosti a pacientov vplyvať na politikov a tým presadzovať rozvoj primárnej zdravotnej starostlivosti ako starostlivosti postavenej na potrebách ľudí..

Podrobné informácie sú na www.euprimarycare.org

MUDr. Iveta Vaverková, zástupca SSVPL v EFPC, i.vaverkova@gmail.com
Ambulancia všeobecného lekára, Poliklinika Karlova Ves, Líščie údolie 57, 84104 Bratislava